

N-B. Stormbom – Kaarle Nordenstreng

YLEISRADIO TUTKII JA SUUNNITTELEE

PTS eli pitkän tähtäyksen suunnittelu- ja tutkimustoiminta Oy. Yleisradio Ab:n piirissä perustuu siihen oivallukseen, että ensin tutkitaan ja sitten vasta hutkitaan. Tämä suhteellisen yksinkertainen totuus on yleisradiotoimintamme piirissä selvästi tiedostettu vasta muutaman vuoden ajan. PTS-toiminta lähti käyntiin, kun Yleisradion johtokunta keväällä 1966 asetti työryhmän, joka sai tehtäväkseen laskea tulevalle pysyväälle suunnittelutoiminnalle ja tavallaan koko yhtiön toiminnalle perustan laajan mietinnön muodossa. Tähän eräänlaista »perusinventaaariota» tekevään ryhmään kuuluvat pääjohtaja Eino S. Repo puheenjohtajana, apulaisjohtajat Mauno Tamminen ja Ville Zilliacus, yli-insinööri Kari Ilmonen sekä PTS-päällikkö N-B. Stormbom, joka samalla toimii työryhmän sihteerinä. Lisäksi ovat ryhmän työskentelyyn melko säännöllisesti osallistuneet professori Yrjö Ahmavaara ja liseniaatti Kaarle Nordenstreng sekä ajoittain myös tohtori Pertti Hemánus. Muitakin eri alojen asiantuntijoita on käytetty hyväksi, sekä yhtiön omia voimia että ulkopuolisia.

Kun työryhmä rupesi paneutumaan ongelmakenttäänsä, se käsitti pian, että sen ensimmäinen tehtävä oli määrittellä suomalaisen yleisradiotoiminnan tehtävät ja tavoitteet. Tämä siitä yksinkertaisesta syystä, että mitään koottua, edes kohtalaisen perusteellista ohjelmapoliittista tavoitepohdiskelua ei koskaan ollut yritetty — ei ainakaan paperille pantu — yhtiön nelikymmenvuotiaan olemassaolon aikana. Tämä saattaa vaikuttaa oudolta, mutta on itse asiassa hyvin tavallista. Useimmat yleisradioyrietykset maapallolla ovat aina viime vuosiin saakka olleet, ja monet

Yleisradion
suunta

ovat yhä edelleen, vailla jäsennehtyä ja edes suhteellisen yksityiskohtaista tavoitemäärittelyä.

Keväällä 1967 ilmestyi painosta PTS-mietinnön ensimmäinen osa, *Yleisradion suunta I*. Siinä pyritään määrittelemään suomalaisen yleisradiotoiminnan tehtävät ja tavoitteet. Toinen osa ilmestyi kirjana syksyllä 1968. Siinä keskitytään sellaisen käytännön ohjelmakoneiston hahmotteluun, joka työryhmän mielestä parhaiten toteuttaisi ensimmäisessä osassa esitetyt ohjelmapoliittiset periaatteet. Yleisradion johtokunta on käsitellyt ykkösosan ja hyväksynyt sen vähäisin muutoksin. Sekä ykkös- että kakkososa ovat tätä kirjoitettaessa, keväällä 1969, hallintoneuvoston käsittelylistalla. Hallintoneuvosto on pyytänyt niistä lausuntoja rekisteröidyiltä kuuntelija- ja katselijaliitoilta, Työväen sivistysliitolta sekä Yleisradion ohjelmaneuvostoilta.

Jos hallintoneuvosto hyväksyy nämä mietinnöt ja etenkin Yleisradion suunta I:n, se merkitsee että Yleisradiolla ensimmäisen kerran historiassaan on suhteellisen systemaattinen ja kokonaisu näkemykselle rakentuva ohjelmapoliittinen peruskirja. Itse asiassa hallintoneuvosto jo nyt on hyväksynyt »Suunta ykkösessä» esitetyt keskeiset ideat. Tämä tapahtui tarkalleen sanoen 1. päivänä marraskuuta 1967, jolloin hallintoneuvosto yksimielisesti hyväksyi yhtiön ohjelmatoiminnan säännösten. Säännösten ensimmäisen pykälän johdanto-osa määrittelee lyhyesti toiminnan periaatteelliset tavoitteet, ja tämä määritelmä on tiivistelmä »Suunta ykkösen» ydinajatuksista.

PTS-mietinnön kolmas osa on jo lähes valmis, vain viimeistä muokkausta vailla. Se käsittelee kaikkia yleisradioyrietyksessä välttämättömiä aputoimintoja, ts. tekniikkaa, taloutta, henkilökuntapolitiikkaa, tutkimusta, ulkomaanpalvelua, organisaation edelleen kehittämistä, arkistointia jne.

Kun koko mietintö on valmis, ei pitkän tähtäyksen suunnittelu Yleisradiossa suinkaan lakkaa. Päinvastoin, se on tarkoitus tehdä pysyväksi osaksi Yleisradiota. PTS-työryhmän panoksella on pyritty luomaan perusta tälle jatkuvalla, yksityiskohtaiselle suunnittelutoiminnalle, jolla on yhtiön vastahyväksytyssä organisaatiouudistuksessa melko keskeinen osa.

Yleisradion uuden vastikään hyväksytyyn organisaation mukaan yhtiön suunnittelu- ja kehittämistyö pitkällä tähtäyksellä kuuluu erityisesti johtokunnan työjaoston eli ns. keskusjohdon jäsenille (johtokunnan kokoonpanosta lähemmin ks. kirjan lopussa olevaa liitettä). Heidän apunaan tässä toiminnassa on erityinen PTS-elin. Se siis toimii keskusjohdon ja samalla myös koko johtokunnan eräänlaisena työrukkasena.

Tämä PTS-elin on ollut jo jonkin aikaa rakenteilla ja elänyt ns. epävirallista tai puolivirallista elämää. Uuden organisaation astuessa voimaan sen pitäisi olla mahdollisimman pian täysin valmis ja työkykyinen. PTS-elimien tehtävänä on tarjota tieteellisiin tutkimuksiin, laajaan asiantuntemukseen ja huolellisiin kehitysenneusteisiin perustuvaa tietoa päätöksentekoa varten sekä koordinoita ja alustavasti muokata eri johtajien laatimia pitkän tähtäyksen osasuunnitelmia ja investointiehdotuksia. Ennakolta muokatut kokonaissuunnitelmat käsitellään sitten johtokunnan työjaostossa ja edelleen johtokunnassa tai annetaan uudelleen PTS-elimelle muokattavaksi.

Tällä tavalla keskitetystä pitkän tähtäyksen suunnittelutoiminnasta katsotaan saavutettavan se etu, että eri hallintoelimissä käsiteltävät ehdotukset ovat riittävästi ennakolta valmisteltuja ja kokonaissuunnitelmia. Eri toimintahaarojen kohdalla tapahtuvat suuremmat ratkaisut on pyrittävä entistä tehokkaammin tekemään kokonaisuutta silmälläpitäen, niin etteivät ohjelmatoiminta, tekniikka, talous jne. pääse kehittymään ikään kuin toisistaan riippumatta, epätahdissa. Ja PTS-elin on pyritty rakentamaan niin, että sen kokoonpanossa ja toiminnassa selvästi heijastuisi tietoisuus siitä, että yleisradioyhtiön keskeinen tehtävä on ohjelmatoiminta eikä mikään muu. Tämä merkitsee mm., että PTS-elimien tärkeimpänä joskaan ei ainoana tehtävänä on ohjelmapolitiikan suunnittelu ja sen käytännön menestymisen tarkkailu.

Uuden organisaation astuttua voimaan ja PTS-elimien toimiesä täydellä teholla siihen kuuluvat seuraavat vakinaiset työntekijät: PTS-päällikkö, yksi tai mahdollisesti kaksi ohjelmatoiminnan asiantuntijaa, kaksi tutkimusasantuntijaa, yksi tekniikan asian-

tuntija, yksi talousasiantuntija sekä kolme ohjelmatoiminnan tarkkaajaa. Tämä merkitsee siis 9–10 vakinaista toimihenkilöä. Lisäksi voidaan johtokunnan suostumuksella PTS-elimeen liittää tilapäisiä suunnittelijoita ja tutkijoita erityistehtäviä varten.

PTS-päällikkö, joka toimii suoraan pääjohtajan alaisuudessa, johtaa PTS-elimien työtä ja esittelee sen käsittelemät asiat ja tekemät ehdotukset pääjohtajalle, johtokunnan työjaostolle ja tarvittaessa johtokunnalle. – *Ohjelmatoiminnan asiantuntijan* tehtävänä on yhdessä PTS-päällikön kanssa koota eri alojen tutkimustulokset ja ehdotukset ja valmistella PTS-elimien esitykset, joiden perusteella luodaan yhtiön ohjelmatoiminnan linjat pitkällä tähtäyksellä. – *Tutkimusasantuntijat* vastaavat ohjelmaa, yleisöä sekä toiminnan tavoitemääritystä koskevien tutkimusten suunnittelusta ja toteutuksesta sekä tutkimuksista kertyvän tiedon sovellutusmahdollisuuksien arvioinnista. – *Tekniikan asiantuntija* seuraa radio- ja tv-tekniikan ja informaatioteorian kehitystä sekä osallistuu yhtiössä tapahtuvaan teknilliseen tutkimustoimintaan kooten sen tulokset ja vastaten sen sovellutusmahdollisuuksien arvioinnista. – *Talousasantuntija* seuraa yleistä taloudellista tutkimustoimintaa, laatii taloudellisia kehitysenneusteita, koordinoi investointisuunnitelmia sekä ohjaa yhtiön piirissä mahdollisesti tapahtuvaa taloudellista tutkimustoimintaa ja vastaa siitä kertyvän tiedon sovellutusmahdollisuuksien arvioinnista. – *Ohjelmatominnan tarkkaajat* seuraavat kiinteästi lähetettävää radio- ja tv-ohjelmaa ja laativat siitä säännöllisiä kommentoivia raportteja yhtiön yleistä käyttöä varten sekä erityislausuntoja hallintoneuvoston, ohjelmaneuvostojen, johtokunnan tai sen jäsenten, PTS-päällikön tai tutkijain pyynnöstä. Heidän työnsä tarkoituksena on siis verrata ohjelmatoimintaa asetettuihin ohjelmapoliittisiin tavoitteisiin ja hyväksytyihin sääntöihin ja raportoida siitä, miten onnistumme käytännössä toteuttamaan sitä mihin pyrimme.

On tarkoitus, että PTS-elin työskentelee PTS-päällikön puheenjohtajalla kollegiaalisena kokonaisuutena siten, että eri alojen asiantuntijat osallistuvat yhdessä PTS-esitysten valmisteluun. Vuoden 1969 kesällä on seuraavat PTS-elimien vakanssit täy-

tetty: PTS-päällikkönä toimii N-B. Stormbom, ohjelmatoiminnan asiantuntijana Margaretha Starck, tutkimusasiantuntijoina Yrjö Ahmavaara ja Kaarle Nordenstreng, tekniikan asiantuntijana Kari Ilmonen, talousasiantuntijana Caj Falcke sekä ohjelmatoiminnan tarkkaajina Max Rand ja Keijo Savolainen. Lisäksi elimeen kuuluvat projektikohtaisina tutkijoina Anna-Marja Nurminen ja Sirkka Minkkinen. Yhtiön ohjelmatoiminnan koordinaattori Pertti Hemánus istui vuoden 1968 loppuun ohjelmatoiminnan asiantuntijan tuolilla, mutta siirtyi vuoden 1969 alussa yhtiön ohjelmajohtajan alaisuuteen, mihin hän työnsä laatuun nähden ja uuden organisaation määritelmien mukaan kuuluukin.

PTS-elimen työskentely on tähän saakka pääasiallisesti ollut toisaalta tutkimustoimintaa, toisaalta osallistumista PTS-mietinnön, Yleisradion suunnan, valmisteleminen. Lisäksi PTS-elin tai sen yksityiset jäsenet ovat olleet mukana valmistele-massa eräitä keskeisiä suunnitelmia. Tällaisia suunnitelmia ovat esimerkiksi suunnitelma alueellisen toiminnan kehittämiseksi, suunnitelma yleisradioyhtiöiden yhteistyön tiivistämiseksi Pohjoiskalotilla, suunnitelma yhteissaamelaisen radiokeskuksen perustamiseksi kalottialueelle, mainontaa koskevan problematiikan pohdiskelu ja mietinnön teko siitä, jne. Koordinaattorin johdolla on vuoden 1968 aikana päästy tv-yksikköjen välisen järjestelmällisen kausi- ja viikkokoordinoinnin alkuun.

Tutkimus-
toiminta

Tutkimustoiminta Yleisradion piirissä lähti liikkeelle nykyisessä muodossaan pian pääjohtaja Revon virkaan astumisen jälkeen keväällä 1965, jo aikaisemminkin kuin PTS-toiminta. Lähtö tapahtui siten, että muodostettiin asiantuntijaryhmä, jossa olivat edustettuna sosiologisen, psykologisen ja tiedotusopillisen tutkimuksen johtavat professorit maamme eri yliopistoista, keksittiin sekä tieteellisen tutkimuksen että Yleisradion kannalta kiinnostavia ja hyödyllisiä tutkimusprojekteja ja lähdettiin toimimaan siten, että Yleisradio maksoi kulut ja yliopistot hoitivat tutkimukset.

Voidaan ehkä sanoa, että tutkimustoiminta näin ollen Yleisradion kannalta aluksi sai pienen vinosuuntauksen sikäli, että se jossain vaiheessa uhkasi edetä liian kauaksi niistä suoranaisista hyötytavoitteista, jotka Yleisradion kaltaisen laitoksen olisi kaiken aikaa pidettävä mielessä silloin kun se on mukana tutkimuksia suunnittelemassa ja rahoittamassa. Tämän pulman tiedostamisesta lähti nyt toteutettu ajatus niveltää yhteen pitkän tähtäyksen suunnittelutoiminta ja tutkimustoiminta. Tällä toimenpiteellä on myös pyritty välttymään erästä pulmasta, joka näyttää vallitsevan monessa ulkomaisessa yleisradioyrityksessä: että yrityksen oma tutkimuslaitos kyllä tutkii hyvin ahkerasti, mutta jää eristettyyn asemaan, ja tutkimustulokset jäävät käyttämättä hyväksi niin suunnittelussa kuin varsinaisessa ohjelmatyössä.

Useimmat Yleisradion tutkimuksista tehtiin vielä v. 1968 maamme eri yliopistoissa. Yleisradio on kuitenkin luopumassa vuosina 1965–1967 noudatetusta käytännöstä, joka merkitsi eräänlaista stipendien jakamista akateemiselle tiedotusvälinetutkimukselle. PTS-toiminta on tehnyt Yleisradion kyllin itsenäiseksi määrittelemään omat tutkimusongelmansa. Tällöin yliopistoja käytetään apuna valmiiksi suunniteltujen tutkimusten toteuttajina, kenttätyön ja tietokonekäsittelyn hoitamiseen, mikä merkitsee tarkasti määriteltyjen tutkimussopimusten tekemistä yliopistojen kanssa. Suurin osa vuodesta 1968 lähtien tehdyistä tutkimuksista on tällaisia Yleisradion PTS-tutkijoiden suunnitelmia ja yliopistoissa toteutettavia tutkimuksia. Muutamia tutkimuksia tehdään myös kokonaan Yleisradion omassa piirissä, PTS-elimen palveluksessa olevien projektikohtaisten tutkijoiden voimin. Tämän kirjan tilasto-osassa (s. 247) on luettelo kaikista Yleisradion vuosina 1965–1968 tekemistä ja tukemista tutkimuksista.

Tutkimus-
kohteita

Yleisradion tutkimukset voidaan jakaa eri ryhmiin sen perusteella, mikä on tutkimuksen kohteena. Ensimmäinen tutkimusaihe – jota myös on kaikkein pisimpään Suomessa viljelty – on tietenkin yleisön kuuntelu- ja katselutavat. Niitä tutkitaan käytämällä vastaajina koko väestöä edustavia 500–2 000 hengen suu-

ruisia otoksia, joilta saadaan yksityiskohtaiset tiedot siitä, mitä ohjelmia on seurattu. Näistä ns. indeksitutkimuksista saatuja tietoja voidaan käyttää paitsi eri ohjelmien, ajankohtien ja ohjelma-kanavien yleisö määrin osoittamiseen (näitä on esitetty mm. Yleisradion suunta II:ssa) myös sen selvittämiseen, kuinka pitkään ihmiset päivän mittaan kuuntelevat radiota ja katselevat televisiota sekä millä perusteella kuuntelijat ja katselijat valitsevat ohjelmia tarjolla olevasta valikoimasta.

Toinen keskeinen tutkimuskohde on *yleisön suhtautuminen ohjelmiin*, siis se mitä ajatellaan niistä ohjelmista, joita on seurattu. Yleisön reaktioita ohjelmiin on tutkittu kahdella menetelmällä: soittamalla ihmisille puhelimella heti tutkittavan ohjelman jälkeen ja tiedustelemalla, mitä ohjelmasta muistetaan, mitä mieltä siitä ollaan jne., sekä lähettämällä ihmisille postitse ohjelman yksityiskohtaiseen arviointiin tarkoitettu vastauslomake täytettäväksi sen jälkeen, kun ohjelma on nähty tai kuultu. Jälkimmäisen tyyppinen postikyselytutkimus on kehitetty sekä television asiaohjelmien arviointiin että sarjafilmiin, elokuvien ja näytelmien arviointiin, ja sen avulla on mahdollista rekisteröidä yleisön mielipide hyvin monista ohjelmissa esiintyvistä piirteistä samalla kertaa, jolloin ei tarvitse tyytyä epämääräiseen yleisarvosteluun »hyvä-huono». Myös puhelinhaastattelussa pyritään saamaan esille mahdollisimman eritelty kuva yleisöreaktioista. Puhe-imitse voidaan mielipiteiden lisäksi selvittää myös sitä, mitä ohjelmasta on jäänyt mieleen, millä tavalla ohjelmaa seurattiin (keskittyneesti vai ehkä rupattelun ohessa) jne. Tällöin ei tutkita pelkästään suhtautumista ohjelmiin, vaan myös *ohjelmien ymmärtämistä*, todellista »sanoman läpimenoa», jonka tunteminen on luonnollisesti Yleisradiolle ensiarvoisen tärkeätä. Vuonna 1968 toimeenpantiin kuusi tällaista puhelinhaastattelua: yksi presidenttiehdokkaiden kyselyohjelmien jälkeen (kolmena eri iltana), kaksi tv-teatterin tuottamien kokeiluohjelmien (Luule kanssamme ja Oy Työmies Ab) jälkeen, yksi radion järjestämän ohjelmakokonaisuuden (Pääkaupungin ilta) jälkeen ja kaksi tietyn uutisen (Robert Kennedyn ampuminen ja Paavin paimenkirje) julkaisemisen jälkeen.

Kuuntelu- ja katselutapatutkimukset sekä reaktioutkimukset on tehty mahdollisimman laajan ja koko väestöä edustavan vastaajajoukon avulla. Tällöin ovat monet yleisön osat, erillisryhmät, jääneet muiden varjoon. Siksi on toimeenpantu *täydentäviä tutkimuksia eräistä erillisyleisöistä*, kuten vanhuksista, nuorisosta ja maamme ruotsinkielisestä väestönosasta. Näissä tutkimuksissa on selvitetty sekä kuuntelu- ja katselutapoja että ko. yleisöryhmien suhtautumista ohjelmiin. Tähän erillistutkimusten ryhmään kuuluu myös kouluradion ja -television käyttöä maamme kouluissa selvittävä tutkimus, jota tehdään yhdessä kouluhallituksen kanssa.

Ohjelmareaktioiden tutkiminen on lähellä ohjelmien vaikutusten tutkimista – mutta välittömien reaktioiden ja pitkäaikaisten vaikutusten välillä on kuitenkin syytä tehdä selvä ero. Varsinaisia *vaikutustutkimuksiakin* on tehty. Laajin niistä on ns. Lapin tv-tutkimus, joka aloitettiin jo syksyllä 1966 – kuukautta ennen kuin tv-ohjelma alkoi näkyä Itä-Lapissa – ja joka on yhä käynnissä. Television tulon vaikutusta kirjastojen käyttöön on tutkittu jälkikäteen vuosilta 1958 ja 1961 peräisin olevien lainauslukujen tilastollisen analyysin avulla. Myös parin yksityisen ohjelman vaikutusta katsojiin on pyritty tutkimaan, sekä laboratorio-olosuhteissa (Luule kanssamme) että puhelinhaastattelujen avulla (Oy Työmies Ab).

Oman tutkimusryhmänsä muodostavat ne projektit, joiden kohteena ei enää ole suoranaisesti radion ja television seuraaminen tai mielipiteet ohjelmista, vaan ihmisten harrastukset, tiedot ja asenteet yleensä. Tätä tutkimustyyppiä voisi nimittää »*maailmankuvatutkimukseksi*», koska sen avulla pyritään saamaan mahdollisimman tarkka kuva niiden ihmisten elämänsisällöstä, jotka yhdessä muodostavat radio- ja tv-ohjelmien yleisön ja samalla koko suomalaisen yhteiskunnan. Esimerkkeinä näistä tutkimuksista ovat musiikki-, urheilu- ja muiden erilaisten vapaa-ajan harrastusten kartoitus, selvitys ajankohtaisen uutistietouden laajuudesta ihmisten keskuudessa sekä erilaisiin elämänsänteesiin kohdistunut tiedustelu.

Kaikki edellä mainitut tutkimusaiheet ovat tavalla tai toisella

kohdistuneet yleisöön, siis radio- ja tv-ohjelmien vastaanottajiin. Mutta myös itse ohjelmat ovat tutkimisen arvoisia. *Ohjelmiin kohdistuvia tutkimuksia* on tehty toistaiseksi hyvin vähän, mutta niiden tärkeys on PTS-toiminnassa havaittu ja niiden osuutta lisätään vastaisuudessa huomattavasti. Vuonna 1968 pantiin alulle kaksi laajaa ohjelmatutkimusta: selvitys uutistoiminnan tasapuolisuudesta sekä analyysi radiokielen tyylistä.

Vielä on yksi tutkimusalue, jolla ei paljoakaan vielä ole edetty, nimittäin *ohjelmantekijöihin ja Yleisradioon itseensä* – siis ohjelmien lähettäjäinstituutioon – *kohdistuvat tutkimukset*. Tätä tutkimustyyppiä edustaa selvitys toimittajien, päätoimittajien ja painostusryhmien suhtautumisesta ohjelmapolitiikkaan tutkimus siitä, kuinka hyvin yleisradioväen käsitykset yleisön ominaisuuksista vastaavat todellisuutta sekä Yleisradion henkilökunta-lehden Linkin lukijatutkimus.

Tutkimusten tuloksia on julkaistu erityisinä PTS-tutkimusraportteina ja tutkimustiedotuksina. Lisäksi yliopistotutkijat ovat laatineet omia raporttejaan yliopistojen julkaisusarjoihin ja tieteellisiin (myös kansainvälisiin) aikakauskirjoihin. Suuri osa vv. 1965–1968 tehdyistä tutkimuksista on muodostettu tutkimuskoekelmäksi, joka julkaistaan kirjana syksyllä 1969. Lapin tv-tutkimuksesta valmistuu erillinen kirja vuoden 1970 alussa.

Kustannukset

Lopuksi muutama sana PTS- ja tutkimustoiminnan kustannuspuolesta. PTS-toiminnan kokonaiskustannukset vuonna 1968 olivat n. 400 000 mk, mistä 250 000 mk on tieteellisen tutkimustoiminnan osuutta ja loput palkkoja sekä käyttömenoja. Tämä kokonaissumma on noin 0,4 % Yleisradion koko vuosibudjetista; osuus on paljon pienempi kuin useimpien muiden eurooppalaisten radioyhtiöiden kohdalla – puhumattakaan yksityisistä teollisuus- ja liikelaitoksista, jotka jo kauan ovat tajunneet, kuinka suuri merkitys systemaattisella tutkimuksella ja järkipäisellä suunnittelulla on menestykselliselle toiminnalle.

YLEISRADION VUOSINA 1965–1968 SUORITTAMAT JA TUKEMAT TUTKIMUKSET
AIHEPIIREITTÄIN JA AIKAJÄRJESTYKSESSÄ

1. YLEISÖÖN KOHDISTUVAT TUTKIMUKSET

1.1 KUUNTELU- JA KATSELUTAVAT (indeksi- ja ajankäyttötutkimukset)

<i>Tutkimuksen numero</i>	<i>Tutkimuksen nimi ja aihepiiri</i>	<i>Vastaava tutkija (-ryhmä) ja tutkimuslaitos</i>	<i>Tutkimuksia ja sen tuloksia esittelevät julkaisut (toukok. 1969 mennessä)</i>
1/65	<i>Indeksitutkimus</i> Viikon kaikki radio- ja tv-ohjelmat käsittävä yleisömäärien rekisteröinti sekä tähän tarpeen vaatiessa liitetyt erillistiedustelut (mm. vaaliohjelmista).	Yleisradion tilastotoimisto	Tilastotoimiston indeksitutkimukset 1—30
2/65	<i>Kuuntelu- ja katselutapojen perusanalyysi</i> Indeksitutkimuksen aineiston jatkoanalyysi sekä ohjelma-arvostusten kartoitus ohjelmien valintaan vaikuttavien tekijöiden selvittämiseksi.	Maist. Anna-Marja Nurminen (prof. J. M. von Wright), Turun yliopiston Psykologian laitos, v:sta 1967 Yleisradion PTS-elin	Tilastotoimiston tutkimusseloste 99/66; PTS-tutkimusraportti 7/67; PTS-tutkimuksia 5/68, 11/68; Yleisradion suunta — Ohjelmatoiminta (toim. N-B. Stormbom); Joukkotiedotus ja yleisö (toim. K. Nordenstreng)
3/65	<i>Radion ja tv:n asema perheessä</i> Eri perheenjäsenten kuuntelu- ja katselutapojen analyysi pitemmän ajan kuluessa sekä radion ja tv:n suhde harrastuksiin.	Maist. Leena Krohn (prof. Erik Alldardt), Helsingin yliopiston Sosiologian laitos	

4/65	<i>Tiedotusvälinetutkimus 1965</i>	Maist. Veikko Pietilä (prof. Yrjö Littänen), Tampereen Yliopiston (YKK) Tutkimuslaitos	PTS-tutkimusraportti 2/67; Yleisradion suunta — Ohjelmatoiminta (toim. N-B. Stormbom); Mitä-Missä-Milloin 1969; Joukkotiedotus ja yleisö (toim. K. Nordenstreng)
5/65	<i>Maakuntaohjelmatutkimus 1965</i>	Yleisradion tilastotoimisto	Tilastotoimiston tutkimusseloste
1/66	<i>Indeksitutkimus</i>	Yleisradion tilastotoimisto	Tilastotoimiston indeksitutkimukset 1—52
2/66	<i>Tornionjokilaakson tutkimus</i>	Dos. Elina Haavio-Mannila, Helsingin yliopiston Sosiologian laitos	
3/66	<i>Lapin tv-tutkimus</i>	Lis. Kaarle Nordenstreng, maisterit Erkki Olkinuora, Anna-Marja Nurminen, Leena Krohn ja Veikko Pietilä (professorit Erik Allardt, Erkki Asp, Yrjö Littänen ja Raino Vehmas), Yleisradion PTS-elin sekä Helsingin, Turun, Tampereen ja Jyväskylän yliopistojen tutkimuslaitokset	PTS-tutkimusraportti 5/67; PTS-tutkimuksia 2/68; Tämä on televisio (toim. K. Stewen); Mitä-Missä-Milloin 1969; Tampereen Yliopiston Tutkimuslaitoksen moniste 57/68

4/66	<p><i>Lakkotutkimus</i>
TV-lakon ja sanomalehtilakon (1967) aiheuttamien reaktioiden analyysi haastatteluaineistojen avulla.</p>	Maist. Veikko Pietilä, Tampereen Yliopiston Tutkimuslaitos	Tampereen Yliopiston Tutkimuslaitoksen moniste 48/68; Yleisradion suunta — Ohjelmatoiminta (toim. N-B. Stormbom); Joukkotiedotus ja yleisö (toim. K. Nordenstreng)
1/67	<p><i>Radio ja tv maaseudun sivistystyössä</i>
Keski-Suomessa tehty haastattelu radion ja tv:n seuraamisesta.</p>	Maist. Timo Byckling	PTS-tutkimusraportti 4/67; Maaseutu ja sivistystyö (toim. O. Pöyhönen)
2/67	<p><i>TV-2:n katselu</i>
Kanavanvalintaan vaikuttavien tekijöiden analyysi.</p>	Maist. Veikko Pietilä ja opisk. Liisa Haapanen (prof. Yrjö Littunen), Tampereen Yliopiston Tutkimuslaitos	PTS-tutkimusraportti 6/67
3/67	<p><i>TV:n kesäkatselu</i>
Vuodenaikojen vertailu sekä kesäohjelmistoon ja sen ajoitukseen kohdistuvat odotukset.</p>	<p>Lis. Kaarle Nordenstreng ja maist. Timo Byckling, Yleisradion PTS-elin sekä Mainos-TV, Mainostoi-
mistojen Liitto ja Marketing Radar Oy</p>	PTS-tutkimusraportti 13/67
4/67	<p><i>Ajankäyttötutkimus 1967</i>
Yleisen ajankäytön kartoitus yhden viikon ajalta heinä-, elo- ja lokakuussa.</p>	Samat kuin edellä	PTS-tutkimuksia 1/68, 14/68; Yleisradion suunta — Ohjelmatoiminta (toim. N-B. Stormbom)
5/67	<p><i>Ulkomaanohjelmien kuuntelu</i>
Laivaradiosähköttäjien ja ulkomailla toimivien lähetystöjen piirissä toimeenpantu kysely suomalaisten radiolähetysten kuuntelusta.</p>	Lis. Kaarle Nordenstreng, Yleisradion PTS-elin	

- 6/67 *Kuunnelmatutkimus 1967*
Radiokuunnelmia seuraavan yleisön koostumuksen ja kuunnelmaohjelmistoon suhtautumisen kartoitus. Maist. Anna-Marja Nurminen, Yleisradion tilastotoimisto Tilastotoimiston tutkimusseloste 93/67
- 1/68 *Indeksitutkimus*
Kuten v. 1965—1966: mutta vain kausittaisena (viikko huhti-, heinä- ja lokakuussa); yleisöma-rien lisäksi kuuntelun ja katselun keskittyneisyyden ja ohjelma-arvostusten rekisteröinti. Prof. Yrjö Littunen ja opisk. Pertti Suhonen, Tampereen Yliopiston Tutkimuslaitos PTS-tutkimuksia 7/68, 13/68, 16/68
- 2/68 *Ruotsinkielisen väestön perustutkimus*
Yhden viikon indeksitutkimus sekä ohjelma-arvostuksiin, kielitaitoon, harrastuksiin ja yleiseen ajankäyttöön kohdistunut haastattelu. Lis. Ulf Berg (prof. Knut Pipping) ja maist. Margaretha Starck, Åbo Akademin Tutkimuslaitos ja Yleisradion PTS-elin PTS-tutkimuksia 6/68, 9/68, 15/68, 17/68, 1/69; Joukkotiedotus ja yleisö (toim. K. Nordenstreng)
- 3/68 *Vanhustutkimus*
60 vuotta täyttäneen väestöosan keskuudessa toimeenpantu yhden viikon indeksitutkimus sekä ajankäyttöä, harrastuksia ja asenteita kartoittava haastattelu; kunnalliskodeissa toimeenpantu kysely radion ja tv:n käytöstä. Maist. Margaretha Starck, Yleisradion PTS-elin PTS-tutkimuksia 3/69, 4/69, 5/69, 6/69, 8/69

1. 2 SUHTAUTUMINEN OHJELMIIN (ohjelmapreferenssit, ohjelmareaktiot ja ohjelmien ymmärtäminen)

- 4/65 *Tiedotusvälinetutkimus 1965*, ks. ed. (1.1)

- 6/65 *Uutisarvostukset*
Eri tiedotusvälineisiin uutisten välittäjänä kohdistetut odotukset ja kutakin välinettä suosivien väestöryhmien ominaisuudet. Maist. Pertti Tiihonen (prof. Raino Vehmas), Tampereen Yliopiston Lehdistö- ja tiedotusopin laitos PTS-tutkimusraportti 9/67; Joukkotiedotus ja yleisö (toim. K. Nordenstreng)
- 7/65 *Nuorten radion ohjelmasarja »Sukupuolielämä»*
Paneelitutkimus suhtautumisesta sukupuolivaikutukseen ja ko. ohjelmien vaikutuksesta tietoihin ja mielipiteisiin sekä yleisöltä saatujen kirjeiden sisällönanalyysi. Toim. Matti Hara ja lis. Kaarle Nordenstreng, Yleisradion Nuorten ohjelmat Sosiologia 2/68
- 5/66 *Ohjelmareaktiotutkimus*
Ohjelmien synnyttämien yleisöreaktioiden moniulotteinen rekisteröinti postikyselynä (erikseen filmi- ja näytelmäohjelmistosta ja asiaohjelmistosta). Maist. Carl Hagfors, Jyväskylän Yliopiston Psykologian laitos Tämä on televisio (toim. K. Stewen); Joukkotiedotus ja yleisö (toim. K. Nordenstreng)
- 6/66 *»Suuren vaalikeskustelun» välittyminen radiossa ja tv:ssä*
Esiintyjien ja puolueiden moniulotteisten arviointien vertailu radion ja tv:n välillä. Lis. Kaarle Nordenstreng ja lis. Osmo A. Wiio, Tampereen Yliopiston Lehdistö- ja tiedotusopin laitos Linkki kesäkuu/67; Scandinavian Political Studies 1967
- 2/67 *TV-2:n katselu*, ks. ed. (1.1)
- 3/67 *TV:n kesäkatselu*, ks. ed. (1.1)
- 6/67 *Kuunnelmatutkimus 1967*, ks. ed. (1.1)

- 7/67 *TV-ohjelman »Viimeisellä rannalla» yleisöreaktiot*
Puhelinhaastattelu ohjelmaa koskevan ennakkoinformaation, katselutilanteen, sisällön muistamisen ja ohjelmaan suhtautumisen selvittämiseksi. Maist. Anna-Marja Nurminen, Yleisradion PTS-elin PTS-tutkimusraportti 10/67
- 2/68 *Ruotsinkielisen väestön perustutkimus, ks. ed. (1.1)*
- 3/68 *Vanhustutkimus, ks. ed. (1.1)*
- 4/68 *Suhtautuminen radioon ja televisioon*
Radiota ja tv:ta koskeviin mielipiteisiin sekä yleisiin asenteisiin ja harrastuksiin kohdistunut haastattelu. Prof. Yrjö Littunen ja opisk. Pertti Suhonen, Tampereen Yliopiston Tutkimuslaitos Tampereen Yliopiston Tutkimuslaitoksen moniste 53/68
- 5/68 *Puoluevirkeilijöiden arvioinnit »Suuren vaalikeskustelun» esiintyjistä*
Selvitys puoluetaustan vaikutuksesta poliittisten esiintyjien kokemukseen. Lis. Kaarle Nordenstreng ja maist. Anna-Marja Nurminen, Yleisradion PTS-elin Poliitiikka 1/68
- 6/68 *Presidenttiehdokkaiden kyselyohjelmien yleisöreaktiot*
Puhelinhaastattelu lähetysten sisällön muistamisesta ja esiintyjiin suhtautumisesta. Opisk. Sakari Hermaja (prof. Pertti Pesonen), Tampereen Yliopiston Valtio-opin laitos PTS-tutkimustiedotuksia 2/69
- 7/68 *TV-ohjelman »Mitä kuuluu, kuka käskee» yleisöreaktiot*
Postikysely lähetysten sisältöön suhtautumisesta. Maist. Anna-Marja Nurminen, Yleisradion PTS-elin PTS-tutkimuksia 4/68

- 8/68 *TV-ohjelman »Luule kanssamme» yleisöreaktiot*
Puhelinhaastattelu ohjelmaa koskevan ennakkoinformaation, katselutilanteen, sisällön muistamisen ja sen tajuamisen sekä ohjelmaan suhtautumisen selvittämiseksi. Maist. Anna-Marja Nurminen ja lis. Kaarle Nordenstreng, Yleisradion PTS-elin PTS-tutkimuksia 3/68
- 9/68 *Radio-ohjelman »Pääkaupungin ilta» yleisöreaktiot*
Puhelinhaastattelu ohjelmaa koskevan ennakkoinformaation ja kuuntelutilanteen selvittämiseksi. Maist. Anna-Marja Nurminen ja lis. Kaarle Nordenstreng, Yleisradion PTS-elin PTS-tutkimuksia 8/68, 10/68
- 10/68 *Radion talousohjelmat*
Sarjaohjelmien tuntemus ja niiden sisältöön sekä esitystapaan suhtautuminen. Maist. Anna-Marja Nurminen, Yleisradion PTS-elin PTS-tutkimusmuistio 7/68; PTS-tutkimuksia 10/68
- 11/68 *Radiokuunnelmien arviointiperusteet*
Kuunnelmien synnyttämien yleisöreaktioiden moniulotteinen analyysi postikyselynä. Maist. Anna-Marja Nurminen ja lis. Kaarle Nordenstreng, Yleisradion PTS-elin PTS-tutkimuksia 12/68
- 12/68 *Radiokuunnelman ja tv-näytelmän välittymisen vertailu*
Postikysely radiossa ja tv:ssä lähetetyn näytelmän "Veren häät" synnyttämien yleisöreaktioiden sekä näytelmän sisällön muistamisen selvittämiseksi. Kand. Irmeli Nordenstreng (prof. Raino Vehmas), Tampereen Yliopiston Lehdistö- ja tiedotusopin laitos

- 13/68 *TV-näytelmän »Oy Työmies Ab» yleisöreaktiot*
Puhelinhaastattelu sekä ryhmäkeskusteluja ohjelmaa koskevan ennakkoinformaation, katselutilanteen, sisällön tajuamisen, ohjelmaan suhtautumisen sekä ohjelman vaikutusten selvittämiseksi.
Maist. Margaretha Starck, Yleisradion PTS-elin
PTS-tutkimuksia 2/69
- 14/68 *Nuorisotutkimus 1968*
10—24-vuotiaiden ohjelma-arvostusten, yleisten harrastusten ja elinolosuhteiden kartoitus.
Maist. Sirkka Minkkinen, lis. Kaarle Nordenstreng ja maist. Ritva Aalto, Yleisradion PTS-elin ja Valtion Nuorisotyölautakunnan tutkimus- ja suunnittelujaosto
PTS-tutkimustiedotuksia 3/69; Yleisradion ja Valtion Nuorisotyölautakunnan yhteisjulkaisu
- 15/68 *TV-ohjelmien koordinaatiotutkimus*
Ohjelmien parittainen vertailu niiden koetun keskinäisen samanlaisuuden suhteen postikyselyinä.
Maist. Anna-Marja Nurminen ja opisk. Antero Laiho, Yleisradion PTS-elin
- 16/68 *Radio-ohjelmien ymmärrettävyys ja kiinnostavuus*
Laboratoriokoe puhutun kielen ymmärrettävyyteen vaikuttavien tekijöiden selvittämiseksi sekä ymmärrettävyyden ja kiinnostavuuden vertailemiseksi.
Lis. Kaarle Nordenstreng ja tri Osmo A. Wiio. Yleisradion PTS-elin
PTS-tutkimustiedotuksia 3/68; Virittäjä 3/68

1.3 RADION JA TELEVISION VAIKUTUKSET

- 8/65 *TV:n vaikutus kasvavien arvonmuodostukseen*
Laboratoriokokeita kuvallisten sisältöjen ymmärtämisestä ja vaikutuksesta asenteisiin. Maist. Sirkka Minkkinen (prof. Annikka Takala), Jyväskylän Yliopiston Kasvatustieteen laitos Jyväskylän Yliopiston Kasvatustieteen laitoksen moniste 24, 25; Joukkotiedotus ja yleisö (toim. K. Nordenstreng)
- 3/66 *Lapin tv-tutkimus*, ks. ed. (1.1)
- 4/66 *Lakkotutkimus*, ks. ed. (1.1)
- 6/66 »Suuren vaalikeskustelun» välittyminen radiossa ja tv:ssa, ks. ed. (1.2)
- 8/67 *Ohjelmien synnyttämän keskustelun vaikutus mielipiteisiin*
Postikysely ohjelmien synnyttämän keskustelun laajuudesta sekä laboratoriokokeita tv-ohjelman ”Luule kanssamme” avulla. Opisk. Jorma Heinämäki (prof. Kullervo Rainio), Helsingin yliopiston Sosiaalipsykologian laitos
- 13/68 *TV-näytelmän »Oy Työmies Ab» yleisöreaktiot*, ks. ed. (1.2)
- 17/68 *Robert Kennedyn ampumista koskevan uutisen leviäminen*
Puhelinhaastattelu uutisen kuulemisajankohdan, uutiskanavan ja tiedon tarkkuuden selvittämiseksi. Lis. Kaarle Nordenstreng ja opisk. Sinikka Niskanen, Yleisradion PTS-elin PTS-tutkimuksia 10/68

- 18/68 *Paavin paimenkirjettä koskevan uutisen leviäminen*
Puhelinhaastattelu syntyvyyden säännöstelyä koskevien tietojen ja asenteiden sekä tähän liittyvän uutistahtuman seuraamisen selvittämiseksi. Lis. Kaarle Nordenstreng ja opisk. Sinikka Niskanen, Yleisradion PTS-elin PTS-tutkimuksia 10/68
- 19/68 *TV:n vaikutus kirjastojen käyttöön*
Kirjastojen lainaustilastoihin perustuva analyysi tv:n leviämisen aiheuttamista muutoksista eri kirjaluokkien lainauksessa. Maist. Pertti Tiihonen, Tampereen Yliopiston Lehdistö- ja tiedotusopin laitos PTS-tutkimuksia 4/68; Joukkotiedotus ja yleisö (toim. K. Nordenstreng)

1. 4 LAPSITUTKIMUKSET

- 8/65 *TV:n vaikutus kasvavien arvonmuodostukseen*, ks. ed. (1.3)
- 9/67 *Lasten kuuntelu- ja katselutavat sekä ohjelma-arvostukset*
5—12-vuotiaiden radionkuuntelun ja tv:n katselun määrään, ohjelmien synnyttämiin pelkoihin ja ohjelmien suosituimmuuteen kohdistunut haastattelu. Maist. Sirkka Minkkinen, Jyväskylän Yliopiston Kasvatustieteen laitos PTS-tutkimusraportti 3/67, 11/67

1. 5 OPETUSOHJELMIEN VASTAANOTTO

- 9/65 *Pirkanmaan koulu-tv-tutkimus*
Paneelitutkimus koulu-tv:n osuudesta luokkabetuksen apuna. Prof. Väinö Heikkinen, Tampereen Yliopiston Kasvatustieteen laitos PTS-tutkimusraportti 1/67

- 20/68 *Audio-visuaalisten opetusvälineiden inventaario*
Kouluissa toimeenpantu kysely av-välineiden levinneisyydestä ja käytöstä (erityisesti koulu-radio ja koulu-tv).
Maist. Sirkka Minkkinen ja ylitar- kastaja Olavi Nöjd, Yleisradion PTS- elin ja Kouluhallitus
PTS-tutkimustiedotuksia 4/68; Yleis- radion ja Kouluhallituksen yhteis- julkaisu

1.6 YLEISÖN OMINAISUUDET (tiedot ja asenteet)

- 3/68 *Vanhustutkimus*, ks. ed. (1.1)
- 4/68 *Suhtautuminen radioon ja televisioon*, ks. ed. (1.2)
- 14/68 *Nuorisotutkimus 1968*, ks. ed. (1.2)
- 21/68 *Vaikuttajayksilötutkimus*
Asenteenmuodostus ja tiedotusvälineiden käyt- tö sosiaalisen aseman kannalta.
Maist. Timo Byckling, Helsingin yli- opiston Sosiologian laitos
Joukkotiedotus ja yleisö (toim. K. Nordenstreng)
- 22/68 *Asennetutkimus 1968*
Suhtautumista tiedotusvälineisiin, kouluun, työ- hön ja omaan itseen selvittävä moniulotteinen käsitysten rekisteröinti postikyselynä.
Lis. Kaarle Nordenstreng, Yleisra- dion PTS-elin
Joukkotiedotus ja yleisö (toim. K. Nordenstreng)
- 23/68 *Harrastustutkimus 1968*
Eri harrastusalojen peruskartoitus postikysely- nä ja harrastusten välisten suhteiden analyysi.
Maist. Anna-Marja Nurminen, Yleis- radion PTS-elin
PTS-tutkimuksia 9/69

- 24/68 *Musiikkiharrastukset ja musiikkimaku*
Eri musiikkilajien suosituimmuuden peruskartoitus postikyselynä sekä eri maksusuuntien analyysi.
- Maist. Seppo Toiviainen, Tampereen Yliopiston Sosiologian laitos
- PTS-tutkimustiedotuksia 1/68; Tampereen Yliopiston Sosiologian laitoksen moniste 3/68

2. OHJELMIIN KOHDISTUVAT TUTKIMUKSET

- 10/67 *Informaation käsiteanalyysi*
Yleisradiotoiminnan tavoitteiden formulointi semanttisen informaatioteorian avulla (mm. ohjelmiston sisällönanalyysin pohjaksi).
- Prof. Yrjö Ahmavaara, Yleisradion PTS-elin
- Y. Ahmavaara: Informaatio
- 25/68 *Radiokielen tyylitutkimus*
Radio-ohjelmien kielen muoto- ja lauseopillinen sekä sanastollinen analyysi.
- Prof. Pauli Saukkonen, Oulun yliopiston Suomen kielen laitos
- 26/68 *Uutistoiminnan tasapuolisuus*
Radion ja tv:n uutis- ja ajankohtaisohjelmien sisällönanalyysi, kansainvälisten uutisten vertailu BBC:n uutisiin sekä selvitys yleisön suhtautumisesta Yleisradion uutisten luotettavuuteen.
- Maist. Mauri Elovainio, Helsingin yliopiston Valtio-opin laitos
- PTS-tutkimustiedotuksia 3/69

3. YLEISRADIOON LAITOKSENA KOHDISTUVAT TUTKIMUKSET

- 11/67 *Päätöksentekijöiden, painostusryhmien ja ohjelmatoimittajien suhtautuminen Yleisradion ohjelmapolitiikkaan*
Postikysely Yleisradion hallinto- ja ohjelma-neuvostojen, toimittajayhdistyksen jäsenten sekä Suomen kotien radio- ja tv-liiton piirissä.
- Opisk. Liisa Ylönen (prof. Antti Eskola), Tampereen Yliopiston Sosiaalipsykologian laitos

- 12/67 *Tarkkailijoiden työmotivaatio ja viihtyvyys*
Työskentelyolosuhteisiin, odotuksiin, henkilösuhteisiin, kontakteihin yms. kohdistunut haastattelu.
Yleisradion koulutustoimisto ja Psyko-Sosiologinen Tutkimuslaitos Oy
- 27/68 *Linkin lukijakuntatutkimus*
Yleisradion henkilökuntalehden seuraamista ja siihen suhtautumista selvittävä puhelinhaastattelu eri työntekijäryhmien piirissä.
Maist. Anna-Marja Nurminen, Yleisradion PTS-elin
- 28/68 *Toimittajakunnan käsitykset yleisön ominaisuuksista*
Toimittajien ja ohjelmapäälliköiden keskuudessa toimeenpantu kysely siitä, kuinka koko aikuisväestön vastausten arvioidaan jakaantuvan eräiden asenteita ja tiedon tasoa mittaavien kysymysten kohdalla sekä näin saatujen arviointien vertailu todellisiin jakaantumiin.
Lis. Kaarle Nordenstreng, Yleisradion PTS-elin
Linkki joulukuu/68
- 29/68 *Radio-ohjelmien ideoiden lähteet*
Tuottajien haastatteluun perustuva selvitys siitä, mistä eri ohjelmaideat ovat peräisin.
Toim. Tellervo Suhonen, Yleisradion puheohjelmien osasto
- 30/68 *Kuvaussihteerien työmotivaatio ja viihtyvyys*
Työskentelyolosuhteisiin, odotuksiin, henkilösuhteisiin, kontakteihin yms. kohdistunut haastattelu.
Yleisradion koulutustoimisto ja Psyko-Sosiologinen Tutkimuslaitos Oy

31/68 *Toimittajien työmotivaatio ja viihtyvyys*

Työskentelyolosuhteisiin, odotuksiin, henkilösuhteisiin, kontakteihin, painostusryhmiin yms. kohdistunut haastattelu radio- ja tv-toimittajien piirissä.

Yleisradion koulutustoimisto ja Psyykko-Sosiologinen Tutkimuslaitos Oy

4. MUUT TUTKIMUKSET

10/65 *Puheen ja musiikin äänenvoimakkuus*

Radion kuuntelussa koetun äänenvoimakkuuden tarkastelu eri ohjelmatyyppien sekä lähetys- ja vastaanottolaitteiden kannalta.

Lis. Kari Ilmonen ja lis. Kaarle Nordenstreng, Yleisradion teknillinen jaosto

Teknillisen jaoston julkaisu